

Speech Laura van Geest, voorzitter Autoriteit Financiële Markten (AFM)

Voor pensioenbestuurders bij PensioenPro

“De bal is groen”

[Alleen de gesproken tekst geldt]

Dank dat ik hier mag spreken

Rotterdam. Voor mij een thuiswedstrijd. Ik woon hier letterlijk om de hoek. Normaal ga ik voor de kolkende Kuip, maar een kolkend Hilton klinkt ook aantrekkelijk.

Van groene grasmat naar groen beleggen. Van spelers in beweging naar pensioenbestuurders in beweging. Want volgens mij bent u aan de bal. U moet spelen, en ik hoop dat u ook gaat scoren.

Ik snap dat u duurzaamheid uitdagend vindt. Er komt al heel veel op u af. Beleggen bij een lage rente, communicatie met de deelnemers over het nieuwe stelsel en dan komt er ook nog duurzaamheid bij.

Maar sommige zaken kunnen helaas niet wachten. Sterker nog, afgaand op het IPCC-rapport zitten we in blessuretijd, zo niet de verlenging met het klimaat.

De beste manier om Parijs is te halen is de CO2 aan te pakken door de CO2-uitstoot beter te beprijsen. Als je dat goed doet, wordt de matige toekomstbestendigheid van sommige bedrijven vanzelf transparant en de investeringen in de transitie rendabel. De beurswaarderingen en dividenden van bedrijven komen meer in lijn met hun lange-termijn-potentie.

Voor nu is dat walhalla nog even buiten bereik.

U moet beleggen in een wereld met onheldere prikkels. En een goede afweging maken tussen risico en rendement. En juist in uw sector met een scherp oog voor de lange termijn.

Dan brengt niet vergroenen misschien juist wel meer risico met zich mee. Denk aan fossiele beleggingen die mogelijk hun waarde meer en meer verliezen en strand assets kunnen worden. Of aan superduurzame bedrijven die bv door hun ligging aan klimaatrisico's bloot staan (hier in Rotterdam zitten we dicht bij het laagste punt van Nederland).

Los van dit soort overwegingen rond prudent beleggingsbeleid, zijn er de spreekkoren van uw achterban. De deelnemers – werknemers en, gepensioneerden -, maar ook werkgevers. Zij zien het belang van een aangescherpt klimaatbeleid. En bevragen u ook hierover.

En dan zwijg ik nog maar even over de media, NGOs en politieke partijen, die juist u – als representant van het maatschappelijk middenveld – nauwlettend volgen.

Er is geen ontsnappen aan, zou ik zeggen. U staat op het veld, de bal komt in uw richting.

SFDR en uw sector

Voor de meeste pensioenfondsen en pensioenverzekeraars is 'groen' gelukkig geen onbekend terrein. Denk aan het ondertekenen van het IMVB-convenant.

Maar daar is het niet mee klaar. Als pensioenfondsen en pensioenverzekeraars valt u onder de nieuwe SFDR-regelgeving. En ja dat geldt ook voor de DB-pensioengelden. U bent in de SFDR tenslotte aangemerkt als "financiële marktdeelnemers".

Voor de zekerheid: de SFDR gaat over transparantie. Transparantie over duurzaamheidsrisico's, transparantie over hoe u negatieve impact meeweegt in uw beleggingsbeslissingen, en transparantie over het duurzaamheidsgehalte van uw "producten" (in pensioentaal vaak ook wel bekend als pensioenregelingen).

We hebben deze blijde boodschap vorig jaar met u gedeeld in een sectorbrief. Een sectorbrief die veel reacties en vragen heeft opgeroepen.

We hebben bijna driekwartjaar de tijd genomen om uw opmerkingen en zorgen te bespreken. Dat hebben we graag gedaan, want het is serieuze en complexe materie.

En eerlijk is eerlijk, voor sommige van uw vragen moesten *ook* wij op zoek naar de antwoorden, in dit geval in Brussel. Want wij zien graag een gelijke Europese benadering, een *level playing field*. Om te voorkomen dat we in Nederland één kant op gaan terwijl delen van Europa een andere kant op gaan.

Tijd voor actie

Maar op enig moment is de tijd van praten voorbij. Of in de woorden van de thuisclub Feyenoord: geen woorden maar daden! De Level 1-regels van de SFDR zijn tenslotte al sinds 10 maart van dit jaar van kracht.

Het is een vast onderdeel geworden van de regelgeving, een realiteit waar we allemaal mee moeten leven

Nu moet u als pensioensector echt aan de slag. Met het meewegen van de duurzaamheidsimpact van uw beleggingen. Met daarover bewust keuzes maken. En met het bieden transparantie en informatieverstrekkingen daarover.

En ja, natuurlijk zullen er nog praktische vraagstukken zijn over hoe je een en ander goed implementeert.

Maar dat moet u niet weerhouden al aan de slag te gaan met vereisten van de SFDR. Ga aan de slag met de hoofgedachte erachter: beleg het kapitaal dat u voor deelnemers beheert voor 'de wereld van morgen', hun wereld van morgen. Zorg ervoor dat ze hun pensioen genieten in een wereld waar nog wat te genieten valt. Dat zou uw intrinsieke motivatie moeten zijn.

En met het vermogen waarover u tezamen beschikt (1700 miljard) heeft u veel invloed, heel veel invloed, om aan te wenden. Deelnemers willen dat u kleur bekend en de samenleving en politiek verwachten dat ook.

En ja, pensioeninformatie is complex. En ja, de gemiddelde deelnemer is nauwelijks geïnteresseerd in zijn pensioen. En ja, uw deelnemers doen verplicht mee aan hun regeling. En ja, u heeft uw beleggingen uitbesteed aan uw assetmanager.

Maar dit ontslaat u niet van uw verplichting om een bewuste keuze te maken over de impact van uw beleggingen en hier transparant over te zijn. Aan het einde van de rit bent u degene die over duurzaamheid verantwoording aflegt.

Hoe dan?

Allereerst door transparant te zijn bij uw investeringsbeslissingen.

Door een verklaring op de website te plaatsen waaruit blijkt of u een negatieve duurzaamheidsimpact meeweegt in uw beleggingen, het zogenoemde PAI-statement. (*Principal adverse impacts.*)

Als u de negatieve duurzaamheidsimpact meeweegt, moet u verantwoording afleggen in een door Europa voorgeschreven terminologie. Dan zijn uw overwegingen rondom duurzaamheidsbeslissingen transparanter en beter vergelijkbaar voor deelnemers.

Pensioenfondsen mogen op grond van de SFDR in principe op hun website vermelden dat zij *geen* rekening houden met negatieve duurzaamheidsimpact van beleggingen. Communicatief wel uitdagend, als u het IMVB-convenant hebt ondertekend. Want daar heeft u verklaard wel rekening te houden met bepaalde negatieve duurzaamheidsaspecten.

Daarnaast publicatie van precontractuele duurzaamheidsinformatie.

Elke pensioenuitvoerder zal in de precontractuele informatie – het zogenoemde pensioen 1-2-3 – een beschrijving moeten opnemen over de manier waarop duurzaamheidsrisico's onderdeel zijn van beleggingsbeleid en het waarschijnlijke effect van de duurzaamheidsimpact op het rendement

Als een financieel product ecologische of sociale kenmerken promoot of duurzame beleggingen ten doel heeft, gelden hierbij extra eisen over de informatie die verstrekt moet worden. Dit zal dan ook op periodieke basis terugblikkend moeten. Hoe precies? Dat wordt nog uitgewerkt in de lagere regelgeving, de zogeheten Technische Standaarden.

Daarin staan templates van informatieformats voor precontractuele informatie en voor periodieke informatie die door ondernemingen gevuld moeten worden als zij producten aanbieden die op enige wijze iets met duurzaamheid zeggen te doen.

Streven van de Commissie is nog altijd dat deze vanaf medio 2022 in werking treden, maar of dat gehaald gaat worden, is helaas nog niet duidelijk.

Uitdagingen

Het is geen kat in het bakkie. Ik zie ook de uitdagingen waar u mee worstelt. En heb ik begrip voor de druk die op uw sector ligt. Van regeldruk tot de pensioentransitie, van de implementatie van SFDR tot zelfs vragen over de rol die wij vervullen.

Maar ik wil graag vooruit. Kijken wat we *we!* kunnen aanpakken. En dit dan gaan doen.

Een van de uitdagingen is ongetwijfeld de wetgeving.

Wij snappen dat het ingewikkeld is, want de regels zijn nog in ontwikkeling en de volgorde blinkt niet uit in logica. Maar de routekaart is nu geschetst en gelukkig worden de wegen steeds meer ingetekend:

SFDR RTS: Zoals eerder genoemd, dit zijn nadere regels over de inhoud, de methodiek en de presentatie van de rapportageverplichtingen van de SFDR. Nu voorzien voor de zomer van 2022.

De Corporate Sustainability Reporting Directive, kortom CSRD: Een uitbreiding van de bestaande Europese richtlijn rondom duurzaamheidsverslaglegging: de Non-Financial Reporting Directive (NFRD). Het is een verplichting die bedrijven handvatten geeft als het gaat om het rapporteren over de milieu- en sociale impact van bedrijfsactiviteiten.

Taxonomie: feitelijk het handboek voor de groene taal die bedrijven de komende jaren moeten gaan leren. De taxonomie is essentieel voor de uitvoering van de EU Green Deal.

Aan de andere kant: er is al veel 'kennis' beschikbaar om goed groen te zijn. Om te voldoen aan de SFDR zoals deze er nu ligt.

En doe vooral ook uw voordeel met onze onderzoeken.

Zo hebben we laatst een onderzoek gedaan onder fondsbeheerders van beleggingsfondsen naar de implementatie van de SFDR. Het onderzoek liet zien dat partijen de uitdaging van de SFDR vol zijn aangegaan. Geen lijntrekkers hier. Het liet ook zien dat er nog wel een tandje bij kan.

Meer informatie in prospectussen dat beleggingsfondsen echt bijdragen aan duurzaamheid. Beter omschrijven welk duurzaamheidsdoel je nastreeft c.q. hoe je aan welk duurzaamheidsdoel wilt bijdragen. Meer inzicht komen hoe duurzaamheidsrisico's rendement beïnvloeden. Beter integratie van duurzaamheidsrisico in beheerste bedrijfsvoering.

Onze rapportage liet ook zien dat we begrip hebben voor de uitdagingen van de sector. Geen rapportage op naam, geen pek en veren, wel een heldere indicatie waar de sector als geheel volgens ons naar toe moet.

Vandaar dat ik even op dat onderzoek inzoom. Het geeft een beeld hoe wij naar de SFDR kijken en hoe wij met de uitdagingen van regelgeving in wording omgaan. Ze geven u richting en inspiratie. Voor uw beleid en voor het mandaat van uw am-managers.

Laten we u verder aan uw lot over? Nee. Met vroegtijdige informatie, ronde tafels en onderzoek naar de stand van zaken proberen we voor u de drempel te verlagen om er mee aan de slag te gaan.

Ik hoop dan ook dat u meedoet. En aan de slag gaat.

Ga niet wachten tot het hele pakket aan regels en richting er ligt. Speel mee. En wees niet bang een foutje te maken. We kijken naar de goede intentie en delen niet gelijk een rode kaart uit.

Daarnaast heeft u natuurlijk te maken met de pensioentransitie. De deelnemer zal hierdoor meer zelf aan de knoppen kunnen zitten. Van u wordt verwacht dat u dus steeds beter in staat bent tegemoet te komen aan de wensen van uw deelnemers. Het zou niet verbazen als een aanzienlijk deel daarvan een duurzaam pensioen wenst. En van u mogen we verwachten dat u daar dan ook klaar voor bent en kunt leveren.

Ook buiten op Europees niveau wordt door onder andere Brussel en de Europese toezichthouder EIOPA nagedacht over het eventueel verplicht stellen van duurzaamheidsaspecten in de pensioenuitvoering. Moet duurzaamheid bijvoorbeeld een plek krijgen binnen de *prudent person principle*? Moet het onderdeel zijn van de fiduciaire verplichtingen? En moet duurzaamheid onderdeel worden van verplichtingen op gebied van *stewardship* en *engagement* bij bedrijven waarin wordt geïnvesteerd? De Europese wetgever denkt hierover na.

Wij gaan daar als AFM niet over, maar zie dit als heads-up. Ons advies: wees voorbereid, wacht niet af en zorg dat u er klaar voor bent!

Strategie

Een andere uitdaging is waarschijnlijk de strategische route die u moet gaan kiezen.

Langs welke strategische lijnen moeten uw organisatie over duurzaamheid gaan nadenken?

Al het niet-groene er meteen uit? Zoals we onder meer zien bij PME waar alle beleggingen in de fossiele olie- en gaswinning en -distributie zijn verkocht. Of zoals het Horeca pensioenfonds dat begin september aankondigde niet meer te willen beleggen in fossiele energie. Opteert u dus meer in *creative destruction*, verwacht u geen heil meer van de huidige partijen?

Of gaat u uw kapitaal aanwenden om bedrijven te helpen bij de transitie van bruin naar groen? Begeleidt u de overgang van bestaande bedrijven naar een Parijs-consistente toekomst? En gaat u het debat aan met bedrijven over een goede beprijzing van CO2 (ipv de lobby daartegen in).

Wat is goed en wat niet? Een vraag die ik, als econoom, niet voor u kan beantwoorden. De *one-handed economist*, zoals Truman het graag wilde, is namelijk een utopie.

Wij denken altijd pro's en con's. Zo ook in deze discussie.

In het voetbal bestaan tweebenige voetballers. Dat geldt ook in het klimaatdebat. Er zijn meerdere wegen die naar Parijs leiden, maar Parijs moet wel onze gemeenschappelijke bestemming blijven. Er moet wel gescoord worden.

Slotwoord

De pensioensector wordt geconfronteerd met twee transities, pensioentransitie en duurzaamheidstransitie.

Beide zijn in volle gang. Beide vergen veel aandacht en energie. Laat de grote uitdagingen van de pensioentransitie geen reden zijn om de duurzaamheidstransitie op zijn beloop te laten. U kunt zich dit echt niet veroorloven, als sector.

De pensioensector pakte de lead in de MVO-discussie. Doe dat ook nu, zodat dit geen gevalletje 'remmende voorsprong' wordt. Alsnog de wedstrijd verliezen, omdat je dacht met 2-0 comfortabel voor te staan.

Zie duurzaamheid niet als een ingewikkelde uitdaging, zie het als strategische hefboom voor draagvlak en betrokkenheid van deelnemers.

De AFM verwacht van u dat u stappen maakt in de duurzaamheidstransitie, dat u in gesprek gaat met uw asset managers om ze op hun rol te wijzen en ervoor te zorgen dat u inzicht krijgt in de impact en risico's. Zodat u de deelnemer kunt informeren, maar ook zelf de juiste keuzes kunt maken.

Feyenoord doet het op dit moment boven verwachting goed. U voelt m dus aankomen; dit verwacht ik nu ook van u.

Succes!